

Warszawa, 18-05-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

ZPM.543.20.2026.MB

Pan

Marcin Kierwiński

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹, zwracam się do Pana w sprawie przedłużającego się obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy państwowej z Republiką Białorusi.

Pragnę przypomnieć, że w dniu 27 marca 2025 r. w życie weszło rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej². Wprowadzało ono ww. ograniczenie na okres 60 dni na granicy państwowej z Republiką Białorusi. Obowiązywanie tego aktu było następnie sześciokrotnie przedłużane o kolejne 60 dni³, w wyniku czego ww. rozwiązanie, choć formalnie „czasowe”, obowiązuje już nieprzerwanie od ponad 12 miesięcy.

Już w swojej opinii do ustawy z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁴, która wprowadzała

---

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1264; dalej: „ustawa o RPO”.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej; Dz. U. poz. 390.

³ Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedłużenia czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej: z dnia 23 maja 2025 r. (Dz. U. poz. 673), z dnia 24 lipca 2025 r. (Dz. U. poz. 992), z dnia 17 września 2025 r. (Dz. U. poz. 1256), z dnia 18 listopada 2025 r. (Dz. U. poz. 1581), z dnia 16 stycznia 2026 r. (Dz. U. poz. 58) oraz z dnia 18 marca 2026 r. (Dz. U. poz. 376).

⁴ Dz. U. poz. 389; dalej: „ustawa nowelizująca”.

wspomniane rozwiązanie do polskiego porządku prawnego, podnosiłem fundamentalne zastrzeżenia co do jego zgodności zarówno z Konstytucją RP, jak i z licznymi wiążącymi Polskę aktami prawa międzynarodowego⁵. Zastrzeżenia te zachowują aktualność i nie ma potrzeby ich w tym miejscu powtarzać.

O jednej kwestii muszę jednak wspomnieć ponownie. W opinii tej podkreślałem m.in., że upoważnienie dla Rady Ministrów wprowadzone w art. 33a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁶ nie określa maksymalnej liczby przedłużeń obowiązywania „ograniczenia”, których może dokonać Rada Ministrów. W rzeczywistości więc w ustawie nie zostało określone, na jaki maksymalnie okres może zostać ograniczone (w istocie zawieszono) prawo złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Samo wymaganie, by każde takie przedłużenie następowało za zgodą Sejmu, uzupełnia ten mechanizm o element kontroli parlamentarnej, jednak z pewnością nie czyni zadość zasadzie wyłączności ustawy przy ograniczaniu konstytucyjnych wolności i praw.

Od momentu wejścia w życie ustawy nowelizującej, a następnie wprowadzenia rozporządzeniem ww. „ograniczenia”, powyższe wątpliwości niewątpliwie okazały się zasadne. Obowiązuje ono bowiem nieprzerwanie od ponad roku i trudno na ten moment oszacować, na jak długo jego obowiązywanie zostanie jeszcze przedłużone.

Użycie w art. 33a ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony określenia „czasowe” wydaje się wprost wskazywać na interwencyjny charakter omawianego instrumentu, tj. że jest on przeznaczony do sytuacji skrajnie wyjątkowych i powinien obowiązywać wyłącznie w okresie potrzebnym do ich opanowania. Gdy jednak taka wyjątkowa sytuacja nie przemija pomimo stosowanego instrumentu, to musi powstać pytanie, czy jest to środek właściwy dla osiągnięcia założonego celu.

Z informacji przedstawianych w uzasadnieniach wniosków o przedłużenie obowiązywania powyższego rozwiązania w ciągu ostatniego roku wynika, że uzasadnieniem dla dalszego utrzymywania ww. przepisów w mocy jest w opinii MSWiA pozostawanie zagrożenia stwarzanego przez instrumentalizację migracji na wysokim poziomie. Rzecznik nie kwestionuje – co pragnę w tym miejscu stanowczo podkreślić – potrzeby zapewniania ochrony bezpieczeństwa państwa, zwłaszcza w obecnej,

---

⁵ Pełna treść opinii dostępna pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-cudzoziemcy-ochrona-miedzynarodowa-projekt-opinia-prezydent>.

⁶ Dz. U. poz. 223; dalej: „ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony”.

złożonej sytuacji geopolitycznej. Skoro jednak zastosowano środek tak dalece ograniczający konstytucyjne prawa jednostek, ten zaś po roku obowiązywania nie doprowadził do opanowania sytuacji kryzysowej, to warto rozważyć, czy nie należałoby zastąpić go innym instrumentem, obojętnym lub przynajmniej mniej dotkliwym z punktu widzenia prawa cudzoziemców do ubiegania się o ochronę międzynarodową na terytorium RP. Zgodnie z moją wiedzą, w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zostały podjęte żadne kroki w kierunku opracowania i przyjęcia takich regulacji.

Na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o RPO zwracam się uprzejmie do Pana Ministra o ustosunkowanie się do powyższych uwag.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/